

M

k u l t u r a • • •

republika slovenija
ministrstvo za kulturo
maistrova ulica 10
1000 ljubljana
t: 01 369 5900
f: 01 369 5901
e: gp.mk@gov.si
www.kultura.gov.si

Občina Kanal ob Soči
Trg svobode 23
5213 Kanal ob Soči

Številka: 3501-32/2009/6
Datum: 15. 9. 2009

Zadeva: **Smernice za pripravo Občinskega prostorskega načrta Občine Kanal ob Soči**
Zveza: Vloga MOP št. 35016-82/2008/3 z dne 8. 6. 2009, prejeta dne 10. 6. 2009

Na podlagi poziva Ministrstva za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Ministrstvo za okolje in prostor) daje Ministrstvo za kulturo, Maistrova 10, Ljubljana (v nadaljevanju: Ministrstvo za kulturo), na podlagi 76. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1, Uradni list RS št. 16/08 in 123/08) in 47. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt, Uradni list RS št. 33/07) naslednje

SMERNICE ZA PRIPRAVO OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA OBČINE KANAL OB SOČI

Ministrstvo za okolje in prostor je z vlogo št. 35016-82/2008/3 z dne 8. 6. 2009, prejeto dne 10. 6. 2009 pozvalo Ministrstvo za kulturo, da na podlagi drugega odstavka 47. člena ZPNačrt izda smernice za načrtovanje oziroma se opredeli do načrtovanih posegov v prostor ali načrtovanih prostorskih ureditev.

Ministrstvo za okolje in prostor je enako vlogo posredovalo tudi Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica, Delpinova 16, 5000 Nova Gorica (v nadaljevanju: ZVKDS OE Nova Gorica).

ZVKDS OE Nova Gorica je na podlagi 76. in 84. člena ZVKD-1 posredoval Ministrstvu za kulturo gradivo za smernice št. 405-2/09 z dne 6. 8. 2009, prejeto 11. 8. 2009.

1. USMERITVE ZA CELOSTNO OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE

Temeljni cilji varstva dediščine:

- ohranitev dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo (preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti, vsebina, oblike in s tem vrednost dediščine),
- skrb za uveljavljanje in razvoj sistema dediščine,
- omogočanje dostopa do dediščine ali do informacij o njej vsakomur,
- predstavljanje dediščine javnosti in razvijanje zavesti o njenih vrednotah,
- celostno ohranjanje dediščine.

Celostno ohranjanje se uresničuje v razvojnem načrtovanju in ukrepih države, pokrajin in občin tako, da dediščino ob spoštovanju njene posebne narave in družbenega pomena le-te vključujejo v trajnostni razvoj. Načelo trajnostnega razvoja je torej osnovno izhodišče in vodilo za usmerjanje prostorskega razvoja Slovenije, pomeni pa tako rabo prostora in prostorskih ureditev, ki ob ohranjanju kulturne dediščine in varovanju drugih prvin okolja omogoča zadovoljitev potreb sedanje generacije brez ogrožanja prihodnjih generacij.

Celostno ohranjanje je sklop ukrepov, s katerimi se zagotavljajo nadaljnji obstoj in obogatitev dediščine, njeno vzdrževanje, obnova, prenova, uporaba in oživljanje. Prostorska ureditev ne sme biti vzrok za uničenje dediščine, ki je edinstveno, nenadomestljivo in neobnovljivo bogastvo. Varovanje dediščine je takšno ravnanje z dediščino, ki z rednim vzdrževanjem in obnovo omogoča obstoj vrednot in njeno uporabo vsaj v najmanjšem obsegu. Posegi v prostor in dejavnosti morajo biti prilagojeni celostnemu ohranjanju tudi v vplivnem območju nepremičnega kulturnega spomenika ali dediščine, ki pomeni širšo okolico nepremičnega kulturnega spomenika ali dediščine in je določeno z zgodovinskega, funkcionalnega, prostorskega, simbolnega in socialnega vidika. Znotraj vplivnega območja se vplivi na dediščino presojuje celostno.

Vsakdo ima pravico uporabljati dediščino kot vir informacij in znanja, uživati v njenih vrednotah in prispevati k njeni bogatitvi. Vsakdo je odgovoren za spoštovanje dediščine drugih prav tako kot svoje lastne. Vsakdo je dolžan ohranjati dediščino v skladu z ZVKD-1 in drugimi predpisi. Vsakdo mora seznaniti pristojno organizacijo o obstoju stvari, za katero se domneva, da ima vrednote dediščine.

Zaradi navedenega velja, da se:

- kulturna dediščina varuje in ohranja na mestu samem (in situ);
- varuje tudi ustrezno veliko območje okoli dediščine z namenom preprečitve neposrednih ali posrednih negativnih vplivov nanjo;
- ne dovolijo posegi ali takšni načini izvajanja dejavnosti na objektih ali območjih dediščine, ki bi prizadeli varovane vrednote in njihovo materialno substanco, ki jo nosi;
- dovolijo le tisti posegi in prostorske rešitve, ki prispevajo k trajni ohranitvi dediščine ali zvišanju njene vrednosti.

Pred načrtovanjem in izvajanjem posegov (vključno z vzdrževalnimi deli, ki bi lahko povzročili spremembo videza, npr. barve, ali materialne substance dediščine, npr. novi materiali, je skladno z 28., 29. in 30. členom ZVKD-1 potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje ZVKDS OE Nova Gorica. V primerih raziskav in odstranitve dediščine je potrebno pridobiti kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev dediščine (31. člen ZVKD-1), ki ga izda minister za kulturo.

Opozarjamo na določilo 26. člena ZVKD-1, da je ob vseh posegih v zemeljske plasti obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju dediščine zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (26. člen ZVKD-1), ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke.

Če se za prostorski akt izvaja postopek celovite presoje vplivov na okolje, je potrebno upoštevati tudi vpliv izvedbe plana na kulturno dediščino na območju prostorskega akta in na kulturno dediščino v območju presojanja vplivov.

2. PREDLOGI REŠITEV IN UKREPOV VARSTVA

Gradivo smo strukturirali v dva sklopa:

1. obvezne smernice
2. priporočilne smernice

Obvezne smernice imajo svojo zakonsko podlago v ZVKD-1 in je njihovo upoštevanje pri pripravi Občinskega prostorskega načrta Občine Kanal ob Soči (v nadaljevanju: OPN Kanal ob Soči) obvezno.

Priporočilne smernice za pripravo prostorskega akta niso obvezujoče, vendar zgolj priporočilne narave. Priporočilne smernice se nanašajo predvsem na varstvo arheoloških ostalin izven registriranih območij arheološke dediščine.

PODATKI O ŠTEVILU IN VRSTAH KULTURNE DEDIŠČINE

Na območju občine Kanal ob Soči je registriranih 221 enot kulturne dediščine.

Kot digitalne podatke za grafični prikaz enot kulturne dediščine lahko uporabite podatke, ki so bili občini posredovani ob prvem prikazu stanja (posredoval MOP, dopis št. 3531-24/2006 z dne 6. 10. 2008) ali jih ponovno pridobite na Ministrstvu za kulturo – INDOK, Metelkova 4, 1000 Ljubljana, ki je pristojno za vodenje registra nepremične kulturne dediščine. Podrobnejše pogoje za pridobitev in posredovanje podatkov iz registra v digitalni obliki najdete na spletni strani Ministrstva za kulturo (<http://www.kultura.gov.si/index.php?id=9389>).

Vplivno območje dediščine je širša okolica nepremičnega spomenika ali dediščine, ki je določena z zgodovinskega, funkcionalnega, prostorskega, simbolnega in socialnega vidika in znotraj katere morajo biti posegi v prostor in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju ali v kateri se presojajo vplivi na dediščino.

Na območju občine Kanal ob Soči imajo vplivno območje naslednje enote kulturne dediščine:

Zap. št.	ESD	Ime	Varstvo
1.	23788	Ajba - Napoleonov most	KD
2.	3555	Avče - Cerkev Marije Snežne	KS
3.	24468	Avče - Spomenik NOB	KD
4.	24275	Avče - Znamenje	KD
5.	26703	Bodrež pri Kanalu - Znamenje v obcestni škarpri	KD
6.	4036	Debenje - Cerkev sv. Jakoba	KS
7.	4834	Deskle - Napoleonov most	KS
8.	15274	Deskle - Spomenik NOB III	KD
9.	27709	Deskle - Spomenik NOB ob osnovni šoli	KD
10.	27710	Deskle - Spomenik NOB pri mostu	KD
11.	24276	Deskle - Znamenje pri pokopališču	KD
12.	26705	Doblar - Znamenje	KD
13.	3659	Goljevica - Cerkev sv. Volbenka	KS
14.	24068	Goljevica - Znamenje	KD
15.	3731	Kal nad Kanalom - Cerkev sv. Jurija	KS

16.	4861	Kal nad Kanalom - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne	KS
17.	12278	Kambreško - Kuhinja z ognjiščem pri Lukčevih	KS
18.	3658	Kamenca pri Anhovem - Cerkev sv. Mateja	KS
19.	3742	Kanal - Cerkev sv. Ane	KS
20.	27648	Kanal - Spomenik Ivanu Čargu	KD
21.	310961	Kanal - Spomenik NOB z grobnico	KD
22.	4875	Kanal - Spomenik prehodu partizanov v Beneško Slovenijo	KS
23.	26706	Kanal - Znamenje Matere božje	KD
24.	24283	Kanal - Znamenje pred vasjo Bodrež	KD
25.	3739	Kanalski Vrh - Cerkev sv. Antona Padovanskega	KS
26.	28051	Kanalski Vrh - Spominsko znamenje NOB	KD
27.	3732	Koprivišče - Cerkev sv. Tomaža	KS
28.	3740	Krestenica pri Anhovem - Cerkev sv. Nikolaja	KS
29.	3812	Levpa - Cerkev sv. Štefana	KS
30.	26443	Levpa - Spomenik NOB	KD
31.	3816	Lig - Cerkev sv. Zenona in Marijinega imena	KS
32.	25484	Lig - Domačija Strmec 4	KD
33.	26707	Lig - Kapelica	KD
34.	23273	Lig - Šola v Kostanjevici	KD
35.	25486	Lig - Župnišče	KD
36.	27539	Plave - Kapela iz prve svetovne vojne	KD
37.	28130	Plave - Spomenik iz prve svetovne vojne	KD
38.	23994	Plave - Spomenik NOB	KD
39.	24475	Plave - Spominsko znamenje NOB	KD
40.	24280	Plave - Znamenje	KD
41.	3890	Prilesje - Cerkev sv. Ahaca	KS
42.	4837	Robidni Breg - Švinkov mlin	KS
43.	3974	Ročinj - Cerkev sv. Pavla	KS
44.	3973	Ročinj - Cerkev sv. Petra	KS
45.	23312	Ročinj - Vas	KD
46.	25489	Ukanje - Hiša Fili 1	KD
47.	27540	Ukanje - Znamenje v zaselku Želinje	KD
48.	28027	Zagomila - Spomenik iz prve svetovne vojne	KD
49.	25492	Zapotok - Domačija Mišček 5	KD
50.	3817	Zapotok pri Kanalu - Cerkev sv. Gabrijela	KS
51.	27708	Zapotok v Brdih - Spomenik NOB	KD
52.	24760	Zapotok v Brdih - Spomenik partizanski tehniki Matajur	KD

Legenda:

EŠD	Evidenčna številka enote dediščine iz Registra nepremične kulturne dediščine (RKD) ali številka predloga za vpis v RKD
Ime	Ime enote je povzeto iz RKD. Ime enote sestavljata krajevna oznaka in lastno ime
Varstvo	Kategorija varstvenega režima
	KS razglasitev za spomenik
	KD varovanje v prostorskih aktih

Na vplivnih območjih je potrebno upoštevati naslednje:

1. ohranjati značilno naselbinsko, krajinsko in arhitekturno tipologijo in morfologijo,
2. ohranjati kvalitetne poglede na prostorske dominante,
3. ohranjati večja in pomembnejša drevesa ob znamenjih in sredi kmetijskih površin,
4. poleg kulturne dediščine upoštevati tudi druge kakovostne starejše grajene ali kako drugače ustvarjene prostorske prvine,
5. usmerjati izvajanje dejavnosti tako, da ustvarjajo ali ohranjajo kvalitetna razmerja in strukture v krajini ter predstavljajo prostorsko ter časovno kontinuiteto,
6. pospeševati izvajanje dejavnosti, ki pripomorejo k ohranitvi vrednot kulturne krajine ter omejevati ali preprečevati tiste, ki jih načenjajo,
7. usmerjati dejavnost v vplivnem območju tako, da ne povzročijo degradacije ali uničenja površinskih vodotokov,
8. preprečiti spremembe vodnega režima na pretežno naravno ohranjenih vodotokih,
9. pred pridobitvijo kulturnovarstvenih pogojev, terena ni dopustno nasipavati,
10. pred načrtovanjem in izvajanjem posegov v vplivnem območju je obvezna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev in kulturnovarstvenega soglasja na ZVKDS OE Nova Gorica
11. na območju TNP pa še vse varstvene režime, ki veljajo v TNP.

Služba za varstvo kulturne dediščine ne more vnaprej predvideti, kakšne dejavnosti se utegnejo pojaviti v bližini dediščine oziroma ali bodo imele negativne posledice na lastnosti, pomen ali celo na materialno substanco varovane dediščine ter na kvaliteto njene okolice. V osnovi se namembnost prostora v vplivnem območju ne sme spremeniti!

Za potrebe presojanja vplivov izvedbe plana na kulturno dediščino se glede na obseg in značilnosti posega ter značilnosti dediščine (status, tip, pravni režim varstva, ogroženost) v postopku celovite presoje vplivov na dediščino lahko določi razširjeno vplivno območje. Predmet presojanja ni samo kulturna dediščina v območju prostorskega akta, ampak vsa dediščina, na katero ima izvedba plana lahko vpliv.

Prav tako bodo v smernicah za OPPN, glede na predvideni poseg, določena vplivna območja dediščine, za katere se bo predlagalo varstvo na podlagi prostorskega akta (76. člen ZVKD-1).

PRAVNA PODLAGA

Temeljno pravno podlago za pripravo gradiva za smernice za OPN Kanal ob Soči predstavlja ZVKD-1.

Za območje občine Kanal ob Soči so bile za potrebe priprav prostorskih aktov pripravljene naslednje strokovne zasnove:

- Strokovne podlage za varstvo kulturne dediščine za spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Kanal, junij 2003;
- Kulturnovarstvene smernice za spremembe in dopolnitve PUP-ov za občino Kanal, marec 2005;
- Spremembe in dopolnitve strokovnih zasnov varstva kulturne dediščine za občino Kanal, maj 2007;
- ZVKDS OE Nova Gorica je z namenom boljšega pregleda in jasnosti, februarja 2008, izdelal še Strokovne zasnove varstva kulturne dediščine za območje občine Kanal (na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine, Uradni list RS, št. 7/99, 40. – 43. člena; v nadaljevanju ZVKD).

V citiranih strokovnih podlagah so navedeni veljavni dokumenti (zakonski in podzakonski akti, sprejete in ratificirane mednarodne pogodbe, ostale pravne podlage ter razvojni dokumenti), zato v nadaljevanju izpostavljamo le sprejet občinski razglasitveni akt:

- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinski spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Nova Gorica, Uradno glasilo (Gorica), št. 8/85-275.

Celostno varstvo dediščine se načrtuje in uresničuje z instrumenti urejanja prostora. Različne dejavnosti in rabe, ki se pojavljajo v prostoru, se morajo seznaniti z omejitvami in prednostmi zaradi varstva dediščine že na nivoju strateških prostorskih aktov in upoštevati varstvena načela, ki zagotavljajo ohranitev kulturne funkcije dediščine v prostoru.

2.1 OBVEZNE SMERNICE

2.1.1 REGISTRIRANA KULTURNA DEDIŠČINA

Pri pripravi prostorskih aktov je potrebno na podlagi 75. člena ZVKD-1 upoštevati:

- varstveni režim, ki velja za kulturne spomenike in njihova vplivna območja,
- varstveni režim, ki velja za registrirano arheološko najdišče,
- varstveni režimi, ki velja za vso registrirano kulturno dediščino in njeno vplivno območje, vključeno v strokovne zasnove, ki jih je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije na podlagi ZVKD*.

Varstveni režimi, ki jih je treba upoštevati pri pripravi OPN Kanal ob Soči, so podrobneje prikazani in obrazloženi v »Priročniku pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine«. Priročnik je sestavni del podatkov za prikaz stanja v prostoru, ki so bili občinam poslani s strani Ministrstva za okolje in prostor (dopis MOP št. 3531-24/2006 z dne 6. 10. 2008).

Prikaz stanja prostora je dostopen tudi na spletnem naslovu <http://evrd.situla.org/> .

Dokument obravnava naslednje vrste dediščine:

- **območje kulturnega spomenika,**
- **registrirano arheološko najdišče,**
- **območje kulturne dediščine iz strokovnih zasnov varstva:**
  - območje stavbne dediščine,
  - območje naselbinske dediščine,
  - območje kulturne krajine,
  - območje vrtnoarhitekturne dediščine,
  - območje memorialne dediščine,
  - območje zgodovinske krajine,
  - območje druge dediščine,
- **vplivno območje kulturnega spomenika,**
- **vplivno območje dediščine.**

Podrobnejši varstveni režimi in usmeritve pa so opredeljeni v:

* Do določitve varstvenih območij dediščine iz 25. člena ZVKD-1 se pri pripravi prostorskih aktov upoštevajo varstveni režimi ter druga merila in pogoji za izvedbo posegov v prostor za enote kulturne dediščine iz strokovnih zasnov, ki jih je pripravil ZVKDS OE Nova Gorica na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 7/99)

- Strokovne podlage za varstvo kulturne dediščine za spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Kanal, junij 2003;
- Kulturnovarstvene smernice za spremembe in dopolnitve PUP-ov za občino Kanal, marec 2005;
- Spremembe in dopolnitve strokovnih zasnov varstva kulturne dediščine za občino Kanal, maj 2007;
- ZVKDS OE Nova Gorica je z namenom boljšega pregleda in jasnosti, februarja 2008, izdelal še Strokovne zasnove varstva kulturne dediščine za območje občine Kanal (na podlagi Zakona o varstvu kulturne dediščine, Uradni list RS, št. 7/99, 40. – 43. člena; v nadaljevanju ZVKD). Občina s temi gradivi razpolaga.

Pri pripravi enot urejanja prostora in prostorsko izvedbenih pogojev je treba upoštevati varstvene režime in usmeritve, ki veljajo za posamezno enoto kulturne dediščine.

V prilogi 1 je seznam enot dediščine z opredeljenimi varstvenimi in razvojnimi usmeritvami, ki je povzet po gradivu za smernice ZVKDS OE Nova Gorica.

2.1.2 SMERNICE ZA POTREBE PRESOJANJA VPLIVOV IZVEDBE PLANA NA KULTURNO DEDIŠČINO IN ARHEOLOŠKE OSTALINE V OKVIRU CELOVITE PRESOJE VPLIVOV NA OKOLJE

2.1.2.1 Smernice za presojanje vplivov izvedbe plana na kulturno dediščino

Predmet presojanja ni samo registrirana kulturna dediščina, ki se nahaja v območju umeščanja novih ureditev, ampak vsa dediščina, na katero ima izvedba plana lahko vpliv (kulturna dediščina, ki je v bližini oz. širšem območju). Z vidika presojanja vplivov na kulturno dediščino je treba upoštevati vse vrste vplivov (neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski, kratkoročni, srednjeročni, dolgoročni, trajni in začasni vplivi na kulturno dediščino) glede na specifičnost predmeta načrtovanja oz. načrtovane posege v prostor ali prostorske ureditve. Vpliv oz. stopnja vpliva ni odvisna samo od fizičnega poseganja v kulturno dediščino, temveč od obsega in značilnosti posega ter značilnosti objekta ali območja kulturne dediščine (zvrst, umeščenost v prostor, valorizacija, varstvena usmeritev / režim, ocena stanja).

Viri podatkov so:

- Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine,
- strokovne zasnove za varstvo kulturne dediščine
- odloki o razglasitvah kulturnih spomenikov in
- izdane smernice.

Pri opisu stanja se dosledno uporablja terminologija iz Registra kulturne dediščine (RKD), vključno z navedbo evidenčne številke dediščine (EŠD) in ne stare evidenčne oznake dediščine iz prostorskih aktov oz. strokovnih podlag.

Povzame se varstvene režime območij in objektov, ki so neposredno tangirani s prostorskim aktom, saj so za presojo vplivov ključni ti in ne le dejstvo prisotnosti dediščine. Pri kompleksnejših planih, ki obravnavajo velika območja (npr. občinski prostorski akti) ne gre opisovati režimov vseh območij in objektov znotraj ureditvenega območja, smiselno pa je povzeti splošne varstvene režime za posamezen tip dediščine.

Kot najbolj splošen je moč priporočiti kazalec "območja in objekti kulturne dediščine" oz. "prisotnost območij in objektov kulturne dediščine". Vendar je pri tem pomembno, da ne gre le za prisotnost dediščine, temveč upoštevanje statusa, zvrsti, varstvenega režima ter ogroženosti, ki jo je moč opredeliti kot kombinacijo stanja in rabe območij in objektov kulturne dediščine.

Osnovno izhodišče vrednotenja je, da vsako poseganje plana v območje ali objekt še ne pomeni tudi vpliva na kulturno dediščino, temveč je vpliv oz. stopnja vpliva odvisna od značilnosti posega in značilnosti območja oz. objekta kulturne dediščine, torej od statusa, zvrsti in ogroženosti območij in objektov.

V primeru večjih posegov, ki bi morebiti pomenili poslabšanje stanja dominantne lege posameznih kulturnih spomenikov v prostoru, se vplivno območje lahko tudi poveča. To pomeni, da je v takšnih primerih potrebno v študijah presoje vplivov na okolje upoštevati kulturno dediščino tudi izven območja posega, saj je treba ovrednotiti tudi daljinski, sinergijski, kumulativni in dolgoročni vpliv.

Okoljsko poročilo naj ovrednoti:

- vpliv prostorskega koncepta OPN v odnosu do strateških usmeritev celostnega varstva kulturne dediščine,
- vpliv opredeljene namenske rabe oziroma opredeljenih sprememb v odnosu do varstvenih režimov enot kulturne dediščine in njihovih vplivnih območij,
- vpliv konceptualnih usmeritev za pripravo urbanističnih načrtov na celostno varstvo kulturne dediščine glede na število enot kulturne dediščine v posameznih naseljih,
- ali so bile enote urejanja prostora opredeljene z upoštevanjem celovitosti enot kulturne dediščine in njihovih vplivnih območij,
- ali so bili predlagani taki splošni prostorsko izvedbeni pogoji, ki podpirajo celostno ohranjanje kulturne dediščine,
- ali so bili predlagani taki prostorsko izvedbeni pogoji v enotah urejanja prostora, kjer je prisotna kulturna dediščina, da podpirajo njeno celostno ohranjanje in upoštevajo varstvene režime iz strokovnih zasnov in aktov o razglasitvi,
- ali je podrobnejša namenska raba združljiva z varstvenimi režimi enot kulturne dediščine in njihovih vplivnih območij,
- ali je varstvo arheoloških ostalin po ZVKD-1 (registrirana arheološka najdišča in površine, ki še niso bile ovrednotene z vidika varstva arheoloških ostalin) v OPN ustrezno zagotovljeno?

2.1.2.2 Smernice za presojanje vplivov izvedbe plana na arheološke ostaline

Načeloma velja, da je za vse večje programe, načrte in projekte, kar predstavlja posege, ki so določeni v Uredbi o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 78/06, 72/07; v nadaljevanju Uredba), kjer predhodne arheološke raziskave v smislu ocene arheološkega potenciala še niso bile opravljene ali pa so bile opravljene, pa podatki ne omogočajo priprave okoljskega poročila, potrebno v okviru postopka celovite presoje vplivov na kulturno dediščino te raziskave izvesti. Dokler te raziskave niso izvedene in pridobljene ustrezne informacije, ni mogoče ugotoviti vpliva izvedbe prostorskega akta na arheološke ostaline.

Namen te faze predhodnih arheoloških raziskav, ki so potrebne zaradi presojanja vplivov plana na arheološke ostaline, je zagotovitev osnovnih informacij o potencialnem obstoju arheoloških ostalin, o njihovi prostorski distribuciji in vrsti ogroženosti glede na predvidene posege. V okviru CPVO

predhodne arheološke raziskave praviloma obsegajo le oceno arheološkega potenciala, ki temelji na analizi in interpretaciji obstoječih podatkov ter podatkov, zbranih z daljinskim zaznavanjem in terenskimi pregledi (survey).

Občina naj omogoči dostopnost do zemljišča pooblaščenim osebam za izvedbo predhodne arheološke raziskave za potrebe presoje vplivov izvedbe posega na arheološke ostaline.

V primeru, da se bo za izvedbo plana izvajal postopek CPVO, je potrebno pridobiti dodatne smernice. Pripravljač okoljskega poročila oziroma občina kot pripravljavec prostorskega akta in organ, ki mora zagotoviti okoljsko poročilo, naj pozove Ministrstvo za kulturo, da izda dodatne smernice – konkretizacija potrebnih predhodnih arheoloških raziskav za ustrezno preveritev vpliva in sprejemljivosti načrtovanega posega z vidika varstva arheoloških ostalin.

V vlogi za izdajo dodatnih smernic morajo biti predstavljeni tudi podatki o posegih, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje skladno s predpisi o varstvu okolja:

- vrsta posega (iz Uredbe) in opis posega,
- točna lokacija, vključno s številkami parcel (tudi v .shp obliki),
- kopija odločbe MOP o potrebnosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje ali vsaj številko in datum dokumenta.

Za predhodne arheološke raziskave je skladno z 31. členom ZVKD-1 treba pridobiti kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev, razen če dela opravi ZVKDS v okviru javne službe. Kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev izda minister za kulturo.

2.2 PRIPOROČILNE SMERNICE

2.2.1 SMERNICE PRIPOROČILNE NARAVE ZA VARSTVO ARHEOLOŠKIH OSTALIN IZVEN OBMOČIJ REGISTRIRANIH ARHEOLOŠKIH NAJDIŠČ

80. člen ZVKD-1 določa, da se na območjih prostorskih aktov, ki so podlaga za izdajo dovoljenj za posege v prostor in za katere predhodne arheološke raziskave niso bile opravljene v postopku priprave prostorskega akta, po uveljavitvi teh aktov po potrebi opravijo predhodne arheološke raziskave v skladu z načrtom zavoda. Stroški predhodnih arheoloških raziskav se v tem primeru krijejo iz državnega proračuna v okviru javne službe. Predlagamo vam, da se obrnete na pristojno strokovno javno službo in dogovorite o možnostih izvedbe predhodnih arheoloških raziskav na tistih območjih, ki še niso bila (arheološko) pregledana.

Predhodne arheološke raziskave v okviru ocene arheološkega potenciala so namenjene pridobivanju informacij o ranljivosti oziroma primernosti prostora glede na predlagano namensko rabo oziroma prostorsko ureditev. Rezultati raziskav omogočajo ustreznejšo opredelitev prostorskih ureditev z vidika varstva arheološke dediščine in ustreznejše določitve rešitev in ukrepov za celostno ohranjanje kulturne dediščine. Z izvedbo predhodnih arheoloških raziskav se občutno zmanjša možnost naknadnih naključnih najdb arheoloških ostalin ob posegih v prostor. Ker predhodna ocena arheološkega potenciala za območje občine Kanal ob Soči še ni bila izdelana, predlagamo, da te raziskave pripravljavec prostorskega akta naroči že v času priprave prostorskega akta.

V kolikor želi investitor, da se ocena in vrednotenje arheološkega potenciala v smislu prve in druge alineje 27. točke 3. člena ZVKD-1 opravijo prej, kot je to možno zagotoviti v okviru načrta zavoda in z njim v zvezi opredeljenih finančnih sredstvih, lahko te predhodne arheološke raziskave izvede tudi

Zavod v okviru nalog, ki se ne financirajo iz državnega proračuna namenjenega za kulturo ali pa drug za to usposobljen izvajalec ob strokovnem nadzoru ZVKDS. Upoštevati je namreč treba, da v kolikor tovrstne predhodne arheološke raziskave niso opravljene in njihovi rezultati upoštevani pred sprejetjem prostorskega akta, stroške arheoloških raziskav ob morebitni najdbi arheološke ostaline v fazi posegov v prostor ali gradnje bremenijo izključno investitorja. Na drugi strani v primeru, ko bi se arheološke ostaline odkrile ob samih posegih v prostor ali ob gradnji na predhodno pregledanem zemljišču, stroške arheološke raziskave, potrebne za sprostitev zemljišča, v celoti krije državni proračun (34. člen ZVKD-1).

Čas, ki je potreben za izvedbo raziskav, obremenitev investicij(e) s stroški raziskav (raziskave in odstranitev dediščine - to je izkopavanje in poizkopavalni postopki), kot tudi možnost zahteve po spremembi izvedbenih načrtov in prezentiranju odkrite arheološke dediščine *in situ* so po našem mnenju dovolj tehtni razlogi, da je tudi pripravljavcu prostorskega akta (občini) v interesu, da se predhodne arheološke raziskave (ocena in vrednotenje arheološkega potenciala) izvedejo pred sprejetjem prostorskih aktov in s tem poveča pravna varnost investitorjev.

2.2.2 OSTALE PRIPOROČILNE SMERNICE

Poleg smernic, ki veljajo za varstvo in ohranjanje kulturne dediščine, naj se pri pripravi prostorskega akta tudi:

- upošteva druge kakovostne starejše grajene ali kako drugače ustvarjene prostorske prvine zaradi materialnega, gospodarskega, kulturnega in socialnega pomena;
- upošteva ostalo značilno naselbinsko, krajinsko in arhitekturno tipologijo in morfologijo;
- pospešuje dejavnosti, ki pripomorejo k ohranitvi vrednot antropogenega okolja ter omejevati ali preprečevati tiste, ki jih načenjajo;
- usmerja izvajanje dejavnosti tako, da se ustvarjajo ali ohranjajo kvalitetna razmerja in strukture, ter s tem vzpostavljajo prostorske in časovne kontinuitete.

3. USMERITVE ZA PRIPRAVO PROSTORSKIH IZVEDBENIH POGOJEV

3.1 OBMOČJA NAMENSKE RABE

Namenska raba prostora in razmestitev dejavnosti morata odražati jasno strategijo oz. vizijo prostorskega razvoja občine glede na ohranjanje dediščine v ustreznem prostorskem kontekstu.

Osnovne usmeritve za varstvo dediščine za razmestitev dejavnosti v prostoru so naslednje:

- raba tal na arheoloških najdiščih oziroma območjih ne sme poškodovati podzemnih ostalin, zato se novi posegi znanim arheološkim najdiščem načeloma izogibajo;
- upoštevati evidentirano kulturno dediščino ter ostale zgodovinske, kulturne in krajinske značilnosti prostora in njihove medsebojne povezave;
- dejavnosti in posege v prostor je treba načrtovati na način, da ne prizadenejo varovanih vrednot in materialne substance dediščine, da bi dosegli trajno ohranitev dediščine;
- uvajanje rab oz. dejavnosti, ki negativno vplivajo na pričevalnost in značaj dediščine in varovane krajinske značilnosti, ni dopustno;
- raba prostora in prostorske ureditve morajo z varstvom dediščine zadovoljiti potrebe sedanje generacije brez ogrožanja prihodnjih.

V praksi je pri namenski rabi tal in razmestitvi dejavnosti v prostoru eden najbolj perečih problemov umeščanje velikih obrtno-industrijskih obratov po vsem območju občine brez upoštevanja arhitekturnih značilnosti prostora. Takšne stavbe načeloma sodijo v obrtne cone centralnih naselij in morajo biti načrtovane tako, da ne ogrožajo kulturne dediščine.

Izven varovanih območij naj se zgoraj navedena varstvena načela obravnava kot priporočila za ohranjanje stavbnih in krajinskih značilnosti obravnavane občine ter njihove pričevalnosti.

3.2 NAČRTOVANJE GRAJENE STRUKTURE

Pri določitvi prostorskih izvedbenih pogojev se upoštevajo tudi predpisi s področja varstva kulturne dediščine. To še posebej velja v varovanih in zavarovanih območjih naselbinske dediščine. V teh naseljih se kvaliteto bivanja zagotavlja s prilagojenimi ukrepi. V njih se s tipologijo zazidave opredelijo tudi:

- tlorisni in višinski gabariti: podolžen tloris, P+1 ali P+1+M;
- strehe – dvokapnice, ki ustrezajo naklonu kritja s korci ali opečnato kritino;
- oblikovanje fasad:
  1. balkoni na čelnih, ožjih fasadah (načelno) niso dopustni;
  2. vzdolžne fasade so opremljene z lesenim gankom;
  3. okenske in vratne odprtine morajo biti pokončne, pravokotne in simetrično razporejene ter v osi; priporočljivo je, da so okna dvokrilna;
  4. okenska stekla naj bodo deljena na polja (četrtnine, tretjine);
  5. vidni zunanji del dimnika je ometan in s kapo;
  6. izvedba v zaglajenem ometu svetlih pastelnih barv, ob izdelavi barvne študije, ki jo izdela ZVKDS;
  7. gradnja večkotnih izzidkov, stolpičev, itd. ni dovoljena;
- uporaba avtohtonih gradiv v čim večji meri (les, kamen);
- lokacija objekta na parceli mora biti skladna z zazidalno strukturo naselja;
- izvedba daljnovodov in drugih vodov (v neposredni bližini varovanih naselij in vplivnih območij načeloma ni dopustna);
- za načrtovanje grajene strukture veljajo tudi usmeritve iz naslednjega poglavja.

Podrobnejše usmeritve v zvezi z varstvom stavbne dediščine so še:

- pri posegih v poti in ceste ni dopustno višanje nivoja terena v odnosu do stavbne dediščine;
- izvedba plinskih, elektro in ostalih omaric na obcestnih oz. glavnih fasadah ali izpostavljenih pročelij ni dopustna (možna je izvedba v hodniku ali talna izvedba), upoštevati je treba tudi barvo stavbe;
- izvedba satelitskih anten na vidnih mestih ni dopustna, kar velja tudi za postavljanje zunanjih enot klimatskih naprav.

V historičnih jedrih naselij so dopustne dopolnilne gradnje in nadomestne gradnje na isti lokaciji. Slednje naj bi sanirale območja, zato tudi zanje veljajo navedene usmeritve, da bi skozi čas vzpostavili enotno identiteto območja.

3.3 NAČRTOVANJE IN GRADITEV NEZAHTEVNIH IN ENOSTAVNIH OBJEKTOV

Skladno z Uredbo o vrstah objektov glede na zahtevnosti (Uradni list RS, št. 37/2008) je za vsako načrtovanje ali gradnjo nezahtevnih ali enostavnih objektov, ki bo v skladu s podanimi smernicami z

izvedbenim aktom dovoljena, na območju kulturne dediščine potrebno pridobiti kulturno varstvene pogoje in kulturno varstveno soglasje.

Nekateri večji in moteči enostavni objekti naj se načeloma izogibajo območij arheološke in memorialne dediščine, dediščinske kulturne krajine in vplivnih območij. Po vrstah enostavnih objektov so usmeritve naslednje:

Pomožni objekti za lastne potrebe:

- **drvarnica** – dopustna zidana ali lesena, če ne vpliva na varovane lastnosti enote;
- **garaža** – prvenstveno je treba zagotavljati njihovo vključevanje v objekte (gospodarske, poslovne, stanovanjske);
- **lopa** – možna le, če to dopušča zasnova domačije oz. hiše z vrtov - potrebna predhodna preveritev nemoteče vključitve v prostor;
- **nadstrešek** – možen le, če to dopušča značaj objekta;
- **bazen** – znotraj historičnih naselbinskih jeder in na območjih dediščinske kulturne krajine načeloma ni dopusten – sicer je potrebna predhodna preveritev nemoteče vključitve v prostor;
- **steklenjaki in rastlinjaki** – niso dovoljeni v območjih naselbinske dediščine in dediščinske kulturne krajine;
- **rezervoar** – potrebna predhodna preveritev nemoteče vključitve v prostor, načeloma naj bo omejen z neizstopajočo živo mejo;
- **uta oziroma senčnica** – potrebna predhodna preveritev nemoteče vključitve v prostor, biti mora lesena;
- **ograje** – možna v obliki, kot kaže morfološka analiza naselja, v ostalih območjih dediščine naj bo iz naravnih materialov (kamniti z nevidnimi fugami, grajene po metodi suhozida), na območjih dediščinske kulturne krajine ograditev posameznih delov kmetijskega zemljišča ni sprejemljiva.

Pomožni infrastrukturni objekti:

- **cestni objekti:**
  - *objekt javne razsvetljave* – v območjih naselbinske dediščine izbrati svetica primerne velikosti, ne višjih od slemen objektov, izdelana mora biti celostna podoba;
  - *pločnik in kolesarska steza ob vozišču* – v naselbinski dediščini preveriti prostorske možnosti;
  - *avtobusno postajališče* – naj se izdelata celostna podoba postajališč in druge opreme;
- **energetski objekti:**
  - *fotokolektorji in sončne fotovoltaične elektrarne* – možni pod pogojem, da ne presegajo velikosti strešnih oken ter da so postavljeni v ravnino s streho;
  - *nizkonapetostno distribucijsko elektroenergetsko omrežje* – v območjih kulturne dediščine in vplivnih območjih vode speljati podzemno, razen če gre za arheološko dediščino – v tem primeru naj vodi potekajo po oziroma izjemoma ob robovih naselij, gozda, cesta, ...;
  - *ločilno oz. krmilno mesto* – naj bo neopazno, umaknjeno na rob (naselje, gozd, cesta);
  - *transformatorska postaja* – naj se izogiba objektom in območjem kulturne dediščine, če to ni možno, naj bo čim bolj neopazna ter ustrezno oblikovana, umaknjena na rob in umaknjena iz smeri vedut na prostorske dominante;
  - *relejna hišica* – naj se izogiba objektom in območjem kulturne dediščine;
  - *tipski zabojnik za skladiščenje jeklenk* – naj se izogiba objektom in območjem kulturne dediščine (primerna lokacija - npr. trgovina, bencinska postaja);
- **telekomunikacijski objekti:**

- *sekundarno telekomunikacijsko omrežje in bazne postaje* – praviloma naj se izogibajo objektom in območjem kulturne dediščine. Če ni druge rešitve, je možna postavitvev na njihovem robu. Umeščanje baznih postaj v cerkvene stolpe je možno le, če to ne bi imelo destruktivnih učinkov na historično substanco objekta in njegovo pojavnost v prostoru. Postavljanje stolpov oz. drogov za bazne postaje mobilne telefonije v bližini prostorskih dominant, kot so cerkve in gradovi, ni sprejemljivo.
- **komunalni objekti:**
  - *objekt s hidroformno postajo oziroma prečrpališčem* – izogibati se je potrebno objektom in območjem kulturne dediščine; če je postavitvev neizogibna, naj bo črpališče na neizpostavljenem mestu, obdanem z živico;
  - *montažna greznica* – naj bo po postavitvi zatravljena;
  - *mala tipska čistilna naprava* – območje postavitve ponovno zatraviti, spremljajoč objekt naj bo lesen, z dvokapno streho, umaknjen na neizpostavljeno mesto;
  - *ekološki otok* – znotraj naselbinskih jeder niso zaželeni, saj gre za povsem netradicionalno funkcijo in obliko; če že, potem mora biti ekološki otok čim bolj zakrit in nevpadljiv; priporočamo uporabo naravnih materialov, prilagojenih funkciji, strukturi naselja in krajini. V mestu naj bo oblikovanje ekoloških otokov vključeno v celostno podobo urbane opreme.

Pomožni kmetijsko gozdarski objekti:

- **čebelnjak** – sledijo naj tradicionalnemu vzoru;
- **gnojišče, gnojna jama** – locirano je lahko le v okviru domačije, v neposredni bližini hleva;
- **gozdna cesta** – v območjih kulturne dediščine je potrebno izdelati variante tras;
- **gozdna učna pot** – v območjih kulturne dediščine je potrebno izdelati celostno podobo učnih tabel;
- **gozdna žičnica** – naj se izogiba objektom in območjem kulturne dediščine;
- **kmečka lopa** – v območjih kulturne dediščine možna postavitvev le v okviru kmečkega gospodarstva;
- **poljska pot** – peščena, oz. se utrdi le po kolesnicah (asfalt in tlakovci niso dopustni);
- **silos** – je možen samo v horizontalni obliki in to le v okviru kmečkega gospodarstva;
- **skedenj** – dopustna je postavitvev regionalno značilnih skednjev;
- **senik** – v odprtem prostoru, na neizpostavljenih lokacijah.

Začasni objekti:

- **začasni objekti za sezonsko turistično ponudbo** se v območjih kulturne dediščine lahko načrtujejo le v okviru priprave celostnega urejanja določenega območja;
- **začasni objekti za prireditve** se smejo za omejen čas postavljati tudi v območja kulturne dediščine;
- **začasni objekti za skladiščenje** naj se ne postavljajo v območja kulturne dediščine.

Vadbene objekti:

- dopustni so le v sklopu obstoječih učno – vzgojnih objektov,
- **montažnih napihljivih šotorov** naj se ne načrtuje v območjih kulturne dediščine.

Spominska obeležja:

- pred postavitvijo spominskih obeležij v območjih kulturne dediščine je potrebno izdelati prostorsko presojo postavitve in preveriti vpliv na obstoječo kulturno dediščino.

Urbana oprema:

V območjih kulturne dediščine je treba urbano opremo načrtovati celostno.

- **čakalnice in kolesarnice** – naj bodo prilagojene okolju (mestnemu ali vaškemu) in celostni podobi urbane opreme (postajališča, eko otoki, kioski itd.);
- **objekt za oglaševanje** – na območju kulturne dediščine (enote, vplivna območja in območja krajinske prepoznavnosti) postavljanje objektov za oglaševanje ni dovoljeno, po potrebi naj se za krajevna obvestila uporabljajo lesene table, pritrjene na posamezen vaški objekt,
- **transparent** – na območju kulturne dediščine (enote, vplivna območja in območja krajinske prepoznavnosti) postavljanje transparentov načeloma ni dovoljeno. Dovoljeni so na posameznih vnaprej dogovorjenih lokacijah v mestu oz. naselju. Te lokacije ne smejo biti v smeri vedut na prostorske dominante;
- **skulptura** – enako kot spominska obeležja;
- **večnamenski kiosk** – v območju kulturne dediščine niso dopustni – v ta namen se lahko uporabljajo obstoječi opuščeni objekti kulturne dediščine;
- **vodnjaki** – so dovoljeni in oblikovani glede na lokalno tipologijo.

Označevanje kulturne dediščine naj poteka v skladu z obstoječim pravilnikom za označevanje kulturnih spomenikov in v soglasju s pristojno enoto ZVKDS ter v skladu s pravilnikom o prometni signalizaciji.

3.4 NAČRTOVANJE GRADNJE ZUNAJ POSELITVENIH OBMOČIJ

Gradnja objektov zunaj poselitvenih območij mora zadoščati tudi naslednjim merilom:

- ne sme ogroziti kulturne dediščine in njene prostorske pojavnosti;
- upoštevati je potrebno obstoječi vzorec razporeditve in velikosti objektov;
- sprememba namembnosti objektov v območjih kulturne dediščine je načeloma možna le ob ohranitvi dediščinskih lastnosti.

3.5 NAČRTOVANJE V OBMOČJIH Z OMEJITVAMI ZA RAZVOJ V PROSTORU

Kot območja z omejitvami za področje varstva kulturne dediščine obravnavamo predvsem potresna območja, območja požarne ogroženosti in ogrožena območja po predpisih o vodah. V primerih sanacije naravnih in drugih nesreč se za rekonstrukcijo ali gradnjo novih objektov, ki v celoti ohranjajo namembnost, gabarite in izgled poškodovanih objektov na istih lokacijah, omogoči pridobitev gradbenega dovoljenja po skrajšanem ugotovitvenem postopku. Pri izvajanju intervencijskih ukrepov ob naravnih nesrečah se praviloma izvedejo najnujnejši ukrepi. Pri tem se v največji možni meri omogočajo nadaljnji naravni procesi razen, če bi to ogrožalo obstoječa naselja in varovane enote kulturne dediščine.

Čeprav se varstvo kulturne dediščine običajno obravnava kot omejitveni dejavnik v prostoru, pa lahko prestavlja tudi razvojni dejavnik za nekatere dejavnosti, kot sta turizem in kultura. Omejitve so najbolj izrazite na pomembnejših arheoloških najdiščih, ki se načeloma varujejo rezervatno. Tudi tu pa se odpirajo možnosti v smislu prezentacije v turistične namene.

3.6 NAČRTOVANJE V OBMOČJU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Na območjih varstva kulturne dediščine in v kulturni krajini širšega območja, kjer se kmetijske površine pojavljajo fragmentarno in mejijo na gozdni rob, se praviloma ohranja obstoječ obseg kmetijskih zemljišč, kot pomemben element kulturne krajine. Ohranjati je potrebno značilnost v naravi ohranjenih starih zemljiških razdelitev, parcelne strukture, vegetacijske prvine, členitev prostora in

značilne tradicionalne stavbe oziroma gospodarska poslopja (npr. kamnita pastirska hiška), razmeščena v krajini, v njihovi izvorni postavitvi, velikosti ter rabi.

Pri načrtovanju infrastrukture za potrebe obrambnih dejavnosti se posebna pozornost nameni ustreznemu prostorski umestitvi, zmanjšanju vplivov in potrebnih varnostnih odmikov od pomembnejše kulturne dediščine.

Pri načrtovanju v območjih turizma in rekreacije je potrebno omogočiti dostop javnosti do kulturnih spomenikov. V območja kulturne dediščine se lahko poleg prvotnih funkcij umeščajo tudi tista, ki služijo turistični dejavnosti ali jo dopolnjujejo.

3.7 ENOTE UREJANJA PROSTORA IN OBMOČJA OPPN

Usmeritev za območja kulturne dediščine je, da se zanjo predvidi urejanje znotraj ene enote urejanja prostora. V občini Kanal ob Soči je eno naselje s statusom kulturnega spomenika: Kanal – Trško jedro (EŠD 218). Ob kakršnikoli obravnavi je potrebno naselbinsko dediščino obravnavati celovito, znotraj varovanega območja, v primeru izdelave OPPN znotraj ene EU.

Glede na namen in vsebino OPN Kanal ob Soči predlagamo, da se pripravljavec prostorskega akta pri izdelavi dopolnjenega osnutka OPN po potrebi poveže s strokovno javno službo za varstvo kulturne dediščine. Kot vsebino, kjer vidimo, da je v nadaljnjem postopku priprave prostorskega akta, to je po pridobitvi smernic nosilcev urejanja prostora, potrebno tesno sodelovanje, je predvsem opredelitev enot urejanja prostora ter določitev prostorsko izvedbenih pogojev.

Pred sprejetjem prostorskega akta je treba pridobiti mnenje ministrstva, s katerim se ugotovi sprejemljivost predlaganih rešitev v predlogu prostorskega akta z vidika varstva. Zahtevi za izdajo mnenja na predlog prostorskega akta je treba priložiti predlog prostorskega akta (vključno s prikazom stanja) in obrazložitev o upoštevanju smernic (1. in 3. odstavek 79. člena ZVKD-1).

Lep pozdrav,

Pripravila:
Veronika Leskovšek
Višja svetovalka I

dr. Bojan Djurić
v.d. generalnega direktorja
Direktorata za kulturno dediščino

Poslati:

- Naslovnik (priporočeno)
- Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, Dunajska 21, 1000 Ljubljana
- Struktura d.o.o, Šmarska 13, 1291 Škofljica
- ZVKDS OE Nova Gorica, Delpinova 16, 5000 Nova Gorica (brez priloge)
- Arhiv (brez priloge)

Priloge:

- Priloga 1: Seznam evidentiranih enot kulturne dediščine z varstvenimi in razvojnimi usmeritvami

Priloga 1: Seznam evidentiranih enot kulturne dediščine z varstvenimi in razvojnimi usmeritvami

Št.	EŠD	Ime	Tip	Varstvo	SDP	Smernice
1.	25480	Avče - Domačija Avče 13	2	2		Načrtovana pozidava naj ne poseže v zavarovano območje oz. parcele domačije. Potrebno je vzpostaviti prostorski vsebinski kontekst zavarovane enote z okolico oz. načrtovano pozidavo.
2.	4752	Avče - Gradišče V gradah	1	1		Obstoječa raba (kmetijstvo) je pogojno sprejemljiva; večji zemeljski posegi (kot so agromelioracije, globoko oranje, urejanje novih dostopnih poti) niso sprejemljivi. Širitev pokopališča in izgradnja kolesarske steze je pogojno sprejemljiva; pred posegom je potrebno opraviti predhodne raziskave, s katerimi se pridobijo informacije potrebne za določitev natančnih ukrepov varstva, dediščina se lahko pred posegom tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Predhodna arheološka raziskava obsega tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča.
3.	18269	Avče - Grobišče Na Lajšču	1	1		Obstoječa raba (kmetijstvo) je pogojno sprejemljiva; pred posegi (kot so agromelioracije, globoko oranje in urejanje obstoječih poti) je potrebno opraviti predhodne raziskave s katerimi se pridobijo informacije potrebne za določitev natančnih ukrepov varstva, dediščina se lahko pred posegi tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Predhodna arheološka raziskava obsega tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča.
4.	4870	Avče - Spomenik iz prve svetovne vojne	5	1		Spomenika ni dovoljeno odstraniti; ob spomeniku se ohranja urejen prostor območja nekdanjega vojaškega pokopališča; objektov ni dovoljeno graditi preblizu in v območju nekdanjega pokopališča; ohranjati se mora veduta na spomenik.
5.	24275	Avče - Znamenje	3	2		Enota dediščine se zaščiti in varuje na avtentični lokaciji, v okviru parcele in z vplivnim območjem. Potrebno je ohraniti vsebinski prostorski kontekst zavarovane enote z okolico in veduto.
6.	26672	Avče - Znamenje v zaselku Nadavče	3	2		Enota dediščine se zaščiti in varuje na avtentični lokaciji, v okviru parcele in z vplivnim območjem. Potrebno je ohraniti vsebinski prostorski kontekst zavarovane enote z okolico.
7.	26703	Bodrež pri Kanal - Znamenje v obcestni škarp	3	2		Enota dediščine se zaščiti in varuje na avtentični lokaciji, in situ.
8.	3820	Britof pri Ukanju	3	1	valo	Možni so posegi, ki so v skladu s sakralno

		- Cerkev sv. Kancijana			r	funkcijo in ki ne degradirajo prostorskega konteksta sakralnega spomenika /dediščine/.
9.	25444	Čolnica - Zaselek	7	2		Zaščiti in varuje se zgodovinski značaj zaselka, prepoznana lega v prostoru, značilna naselbinska zasnova, odnos med posameznimi stavbami in odprtim prostorom, robove, veduto zaselka in okoliško krajino. Možne so manjše zapolnitve s stanovanjsko ali gospodarsko funkcijo.
10.	4745	Deskle - Arheološko najdišče sv. Lovrenc in Gradišče	1	1		Obstoječa raba (kmetijstvo) je pogojno sprejemljiva; večji zemeljski posegi (kot so agromelioracije, globoko oranje, urejanje novih dostopnih poti, izgradnja gozdnih cest in vlak) niso sprejemljivi.
11.	23319	Gorenje Polje pri Anhovem - Arheološko območje Grad	1	2		Raba (pozidava, pokopališče, kmetijstvo) je pogojno sprejemljiva; pred posegi (tudi pred večjimi zemeljskimi deli, kot so agromelioracije, globoko oranje in urejanje obstoječih poti) je potrebno opraviti predhodne raziskave s katerimi se pridobijo informacije potrebne za določitev natančnih ukrepov varstva, dediščina se lahko pred posegi tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Predhodna arheološka raziskava obsega tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča.
12.	4887	Gorenje Polje pri Anhovem - Nagrobnik družine Kavčič	5	1		Enota dediščine se zaščiti in varuje na avtentični lokaciji, in situ.
13.	4741	Kal nad Kanalom - Arheološko najdišče Gradec	1	1		Obstoječa raba (kmetijstvo, gozd) je pogojno sprejemljiva; večji zemeljski posegi (kot so agromelioracije, globoko oranje, urejanje novih dostopnih poti) niso sprejemljivi.
14.	18082	Kal nad Kanalom - Arheološko območje Ograjenca	1	2		Raba (pozidava, kmetijstvo) je pogojno sprejemljiva; pred posegi (tudi pred večjimi zemeljskimi deli, kot so agromelioracije, globoko oranje in urejanje obstoječih poti) je potrebno opraviti predhodne raziskave s katerimi se pridobijo informacije potrebne za določitev natančnih ukrepov varstva, dediščina se lahko pred posegi tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Predhodna arheološka raziskava obsega tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča.
15.	4742	Kal nad Kanalom - Gradišče Na gradu pod Zabrdom	1	1		Obstoječa raba (kmetijstvo, gozd) je pogojno sprejemljiva; večji zemeljski posegi (kot so agromelioracije, globoko oranje, urejanje novih dostopnih poti, izgradnja gozdnih cest in vlak) niso sprejemljivi.
16.	4861	Kal nad Kanalom - Vojaško pokopališče iz	5	1		Pokopališče se ohranja kot urejena travnata površina; ohranja se še obstoječa grobna znamenja; površina pokopališča je omejena z ograjo; dela ob gradnji cevovoda morajo biti

		prve svetovne vojne			izvedena tako, da ne ogrožajo kulturne dediščine.
17.	23320	Kambreško - Arheološko območje Rog	1	2	Raba (pozidava, kmetijstvo, gozd) je pogojno sprejemljiva; pred posegi (kot so agromelioracije, globoko oranje, urejanje obstoječih poti, izgradnja gozdnih cest in vlak, ureditev novih nasadov, izruvanja dreves) je potrebno opraviti predhodne raziskave s katerimi se pridobijo informacije potrebne za določitev natančnih ukrepov varstva, dediščina se lahko pred posegi tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Predhodna arheološka raziskava obsega tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča.
18.	25482	Kambreško - Hiša Potravno 8	2	2	Načrtovana pozidava ne sme posegati v zavarovane parcele enote dediščine. Vzpostavi naj se cezura. Potrebno je ohraniti vsebinski prostorski kontekst zavarovane enote z okolico.
19.	12278	Kambreško - Kuhinja z ognjiščem pri Lukčevih	2	1	Konzervira se obstoječe stanje oz. zaščiti in varuje in situ.
20.	28052	Kambreško - Spomenik NOB	5	2	Spomenika ni dovoljeno odstraniti; ob spomeniku se ohranja urejen prostor; objektov ni dovoljeno graditi preblizu; ohranjati se mora veduta na spomenik
21.	23318	Kambreško - Zaselek Bevčarji	7	2	Zaščiti in varuje se zgodovinski značaj zaselka, prepoznana lega v prostoru, značilna naselbinska zasnova, odnos med posameznimi stavbami in odprtim prostorom, robove, veduto na zaselek in okoliško krajino. Možne so manjše zapolnitve s stanovanjsko in gospodarsko funkcijo.
22.	23317	Kambreško - Zaselek Močila	7	2	Zaščiti in varuje se zgodovinski značaj zaselka, prepoznana lega v prostoru, značilna naselbinska zasnova, odnos med posameznimi stavbami in odprtim prostorom, robove, veduto zaselka in okoliško krajino. Možne so manjše zapolnitve s stanovanjsko ali gospodarsko funkcijo.
23.	3742	Kanal - Cerkev sv. Ane	3	1	Možni so posegi, ki so v skladu s sakralno funkcijo in ki ne degradirajo prostorskega konteksta sakralnega spomenika /dediščine/.
24.	1575	Kanal - Neptunov vodnjak	2	2	Možni so posegi, ki so v skladu s funkcijo vodnjaka in ki ne degradirajo prostorskega konteksta spomenika /dediščine/
25.	27650	Kanal - Spomenik Mariju Kogoju	5	2	Spomenika ni dovoljeno odstraniti; ob spomeniku se ohranja urejen prostor; ohranjati se mora veduta na spomenik.
26.	27649	Kanal - Spomenik Valentinu Staniču	5	2	Spomenika ni dovoljeno odstraniti; ob spomeniku se ohranja urejen prostor; ohranjati se mora veduta na spomenik.

27.	218	Kanal - Trško jedro	7	1	valor	Enota dediščine je razglašena za kulturni oz. naselbinski spomenik, za katerega je določen I. varstveni režim. Naselje je zaščiteno in se varuje v okviru zavarovanih parcel (glej odlok) in z vplivnim območjem. Potrebno je ohraniti vsebinski prostorski kontekst.
28.	23274	Kanal - Vila Rabatta	2	2		Možni so posegi, ki so v skladu s funkcijo spomenika in ki ne degradirajo prostorskega konteksta spomenika /dediščine/.
29.	3739	Kanalski Vrh - Cerkev sv. Antona Padovanskega	3	2		Možni so posegi, ki so v skladu s sakralno funkcijo in ki ne degradirajo prostorskega konteksta sakralnega spomenika /dediščine/.
30.	25483	Kanalski Vrh - Domačija Kanalski Vrh 2	2	2		Načrtovana pozidava naj ne poseže v zavarovano območje oz. parcele domačije. Potrebno je vzpostaviti prostorski vsebinski kontekst zavarovane enote z okolico oz. načrtovano pozidavo.
31.	28051	Kanalski Vrh - Spominsko znamenje NOB	5	2		Spomenika ni dovoljeno odstraniti; ob spomeniku se ohranja urejen prostor; objektov ni dovoljeno graditi preblizu; ohranjati se mora veduta na spomenik.
32.	3740	Krstenica - Cerkev sv. Nikolaja	3	1		Možni so posegi, ki so v skladu s sakralno funkcijo in ki ne degradirajo prostorskega konteksta sakralnega spomenika /dediščine/.
33.	4738	Levpa - Arheološko najdišče Grad	1	1		Obstoječa raba (kmetijstvo, gozd) je pogojno sprejemljiva; večji zemeljski posegi (kot so agromelioracije, globoko oranje, urejanje novih dostopnih poti, izgradnja gozdnih cest in vlak) niso sprejemljivi.
34.	3812	Levpa - Cerkev sv. Štefana	3	2		Možni so posegi, ki so v skladu s sakralno funkcijo in ki ne degradirajo prostorskega konteksta sakralnega spomenika /dediščine/.
35.	26443	Levpa - Spomenik NOB	5	2		Spomenika ni dovoljeno odstraniti; ob spomeniku se ohranja urejen prostor; objektov ni dovoljeno graditi preblizu; ohranjati se mora veduta na spomenik.
36.	25481	Lig - Domačija Gojevšček v zaselku Melinki	2	2		Načrtovana pozidava naj ne poseže v zavarovano območje oz. parcele domačije. Potrebno je vzpostaviti prostorski vsebinski kontekst zavarovane enote z okolico oz. načrtovano pozidavo.
37.	25484	Lig - Domačija Strmec 4	2	2		Načrtovana pozidava naj ne poseže v zavarovano območje oz. parcele domačije. Potrebno je vzpostaviti prostorski vsebinski kontekst zavarovane enote z okolico oz. načrtovano pozidavo.
38.	25485	Lig - Domačija Strmec 5	2	2		Načrtovana pozidava naj ne poseže v zavarovano območje oz. parcele domačije. Potrebno je vzpostaviti prostorski vsebinski kontekst zavarovane enote z okolico oz. načrtovano pozidavo.
39.	25486	Lig - Župnišče	2	2		Načrtovana pozidava naj ne poseže v zavarovano območje, na parcele domačije. Potrebno je vzpostaviti prostorski vsebinski

						kontekst zavarovane enote z okolico.
40.	3889	Plave - Cerkev sv. Janeza Krstnika	3	2		Možni so posegi, ki so v skladu s sakralno funkcijo in ki ne degradirajo prostorskega konteksta sakralnega spomenika /dediščine/.
41.	24475	Plave - Spominsko znamenje NOB	5	2		Spomenika ni dovoljeno odstraniti; ob spomeniku se ohranja urejen prostor; objektov ni dovoljeno graditi preblizu; ohranjati se mora veduta na spomenik.
42.	24280	Plave - Znamenje	3	2		Enota dediščine se zaščiti in varuje na avtentični lokaciji, v okviru parcele in z vplivnim območjem. Potrebno je ohraniti vsebinski prostorski kontekst zavarovane enote z okolico in veduto.
43.	3890	Prilesje pri Plavah - Cerkev sv. Ahaca	3	1	valor	Možni so posegi, ki so v skladu s sakralno funkcijo in ki ne degradirajo prostorskega konteksta sakralnega spomenika /dediščine/.
44.	23322	Ročinj - Arheološko območje Na Hracu	1	2		Obstoječa raba (kmetijstvo) je pogojno sprejemljiva; pred posegi (kot so agromelioracije, globoko oranje in urejanje obstoječih poti) je potrebno opraviti predhodne raziskave s katerimi se pridobijo informacije potrebne za določitev natančnih ukrepov varstva, dediščina se lahko pred posegi tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Predhodna arheološka raziskava obsega tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča.
45.	23321	Ročinj - Rimskodobno grobišče na vaškem pokopališču	1	2		Poseg (širitev pokopališča) je pogojno sprejemljiv; pred posegom je potrebno opraviti predhodne raziskave s katerimi se pridobijo informacije potrebne za določitev natančnih ukrepov varstva, dediščina se lahko pred posegi tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Predhodna arheološka raziskava obsega tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča.
46.	23312	Ročinj - Vas	7	2		Zaščiti in varuje se zgodovinski značaj naselja, prepoznana lega v prostoru, značilna naselbinska zasnova, odnos med posameznimi stavbami in odprtim prostorom, robove, veduto in okoliško krajino. Možne so zapolnitve s stanovanjsko in gospodarsko funkcijo.
47.	4884	Ročinj - Znamenje pri pokopališču	3	1		Znamenje, kulturni spomenik je zaščiteno in se varuje na avtentični lokaciji, z vplivnim območjem. Potrebno je ohraniti vsebinski prostorski kontekst zavarovane enote z okolico in veduto.
48.	25487	Seniški Breg - Domačija Seniški Breg 18	2	2		Načrtovana pozidava naj ne poseže v zavarovano in vplivno območje oz. parcele domačije. Potrebno je vzpostaviti prostorski vsebinski kontekst zavarovane enote z okolico.
49.	25488	Seniški Breg - Domačija	2	2		Načrtovana pozidava naj ne poseže v zavarovano in vplivno območje oz. parcele

		Seniški Breg 42				domačije. Potrebno je vzpostaviti prostorski vsebinski kontekst zavarovane enote z okolico.
50.	26450	Seniški Breg - Spomenik NOB	5	2		Spomenika ni dovoljeno odstraniti; ob spomeniku se ohranja urejen prostor; objektov ni dovoljeno graditi preblizu; ohranjati se mora veduta na spomenik.
51.	25490	Ukanje - Domačija Fili 4	2	2		Domačija se ščiti in varuje v okviru parcel in vplivnim območjem. Zaščiti in varuje se odnos med posameznimi stavbami oz. ambientom, tipologija, odnos do odprtega prostora, prepoznana lega in okoliška krajina. Združevanje posameznih domačij z zavarovanimi.
52.	25491	Ukanje - Domačija Markiči 8	2	2		Načrtovana pozidava naj ne poseže v zavarovano in vplivno območje oz. parcele domačije. Potrebno je vzpostaviti prostorski vsebinski kontekst zavarovane enote z okolico.
53.	25489	Ukanje - Hiša Fili 1	2	2		Domačija se ščiti in varuje v okviru parcel in vplivnim območjem. Zaščiti in varuje se odnos med posameznimi stavbami oz. ambientom, tipologija, odnos do odprtega prostora, prepoznana lega in okoliška krajina. Združevanje posameznih domačij - zavarovanih enot.
54.	23316	Ukanje - Zaselek Bajti	7	2		Zaščiti in varuje se zgodovinski značaj zaselka, prepoznana lega v prostoru, značilna naselbinska zasnova, odnos med posameznimi stavbami in odprtim prostorom, robove zaselka, veduto nanj in okoliško krajino. Možne so manjše zapolnitve s stanovanjsko in gospodarsko funkcijo.
55.	27540	Ukanje - Znamenje v zaselku Želinje	3	2		Enota dediščine se zaščiti in varuje na avtentični lokaciji, v okviru parcele in z vplivnim območjem. Potrebno je ohraniti vsebinski prostorski kontekst zavarovane enote z okolico.
56.	25492	Zapotok v Brdih - Domačija Mišček 5	2	2		Načrtovana pozidava naj ne poseže v zavarovano in vplivno območje oz. parcele domačije. Potrebno je vzpostaviti prostorski vsebinski kontekst zavarovane enote z okolico.
57.	4883	Zapotok v Brdih - Domačija Zapotok 5	2	1		Domačija je z odlokom razglašena za kulturni spomenik, ki je zaščiten in se varuje v okviru parcel in z vplivnim območjem. Zaščiti in varuje se odnos med posameznimi stavbami in ambientom, tipologija, odnos do odprtega prostora, prepoznana lega in okoliš.
58.	25493	Zapotok v Brdih - Štala na domačiji Mišček 4	2	2		Enota dediščine se zaščiti in varuje v okviru parcele in z vplivnim območjem. Potrebno je ohraniti vsebinski prostorski kontekst zavarovane enote z okolico.
59.	25445	Zapotok v Brdih - Vas	7	2		Zaščiti in varuje se zgodovinski značaj vasi, prepoznana lega v prostoru, značilna naselbinska zasnova, odnos med posameznimi stavbami in odprtim prostorom, robove, vedutovasi in okoliško krajino. Možne

					so manjše zapolnitve s stanovanjsko in gospodarsko funkcijo.
60.	23323	Zarščina - Arheološko območje Stara cerkev in Žegen	1	2	Obstoječa raba (kmetijstvo) je pogojno sprejemljiva; pred posegi (kot so agromelioracije, globoko oranje in urejanje obstoječih poti) je potrebno opraviti predhodne raziskave s katerimi se pridobijo informacije potrebne za določitev natančnih ukrepov varstva, dediščina se lahko pred posegi tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Predhodna arheološka raziskava obsega tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča. Možna je tudi zahteva po prezentaciji arhitekturnih ostalin na mestu odkritja (in situ).
61.	4761	Želinje - Domačija Želinje 1 in 2	2	1	Domačija je z odlokom razglašen kulturni spomenik, ki se ščiti in varuje v okviru zavarovanih parcel in z vplivnim območjem. Zaščiti in varuje se odnos med posameznimi stavbami, tipologija, odnos do odprtega prostora, prepoznana lega in okoliška krajina.

Legenda:

ESD		Evidenčna številka enote dediščine iz Registra nepremične kulturne dediščine (RKD) ali številka predloga za vpis v RKD
Ime		Ime enote je povzeto iz RKD. Ime enote sestavljata krajevna oznaka in lastno ime
Tip		Tip enote dediščine (po tipologiji RKD)
	0	neznano
	1	arheološka dediščina
	2	profana stavbna dediščina
	3	sakralna stavbna dediščina
	4	sakralno profana stavbna ded.
	5	memorialna dediščina
	6	vrtnoarhitekturna dediščina
	7	naselbinska dediščina
	11	kulturna krajina
	12	zgodovinska krajina
	13	ostalo
Varstvo		Kategorija varstvenega režima
	1	razglasitev za spomenik
	2	varovanje v prostorskih aktih
SDP	valor	Spomenik državnega pomena / valoriziran za SDP